

Departementet

J.nr. MST 502-00002

Den 20. november 2006

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 29 (L 39) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 13. november 2006.

Spørgsmål 29

”Ministeren bedes oversende Justitsministeriets overvejelser om forholdet mellem en 14 måneders varslingsfrist og grundlovens ekspropriationsbestemmelser.”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Steen Gade (SF).

Svar

Miljøstyrelsen har anmodet Justitsministeriet om at bidrage til besvarelsen af spørgsmålet. Justitsministeriet har afgivet følgende udtalelse:

”1. Justitsministeriet har forstået det stillede spørgsmål således, at det omhandler den miljøzone ordning, der foreslås indført med lovforslag L 39 om ændring af lov om miljøbeskyttelse.

Efter den foreslåede ordning skal kommunalbestyrelsen i visse kommuner kunne træffe bestemmelse om, at der skal etableres miljøzoner i større sammenhængende byområder, hvor der er betydelig trafik med visse nærmere fastlagte lastbiler og busser, jf. forslaget til § 15 a. Om ordningen kan i øvrigt oplyses følgende:

Hvis beslutning om at indføre en miljøzone træffes i umiddelbar forlængelse af den foreslåede ikrafttræden den 1. januar 2007, vil en lastbil mv. i zonen efter den 1. juli 2008 skulle have monteret et effektivt partikelfilter, hvis køretøjet er indregistreret første gang før den 1. oktober 2001, jf. forslaget til § 15 b, stk. 1, nr. 1. Dette gælder dog ikke, hvis køretøjet som minimum opfylder udstødningsnormerne for Euro 3 motorer (trin 1).

Efter 1. juli 2010 skal også lastbiler mv., der er indregistreret første gang før den 1. oktober 2006, have monteret et effektivt partikelfilter i en miljøzone, medmindre disse køretøjer som minimum opfylder udstødningsnormerne for Euro 4 motorer (trin 2), jf. forslaget til § 15 b, stk. 1, nr. 2.

Af forslaget til § 15 a, stk. 5, følger det, at kommunalbestyrelsen offentliggør afgørelser om etablering, udvidelse, indskrænkning eller ophævelse af en miljøzone, samt at der skal gå mindst 14 måneder fra offentliggørelsen af kommunalbestyrelsens afgørelse om etablering eller udvidelse af en miljøzone til det tidspunkt, hvor miljøzonen har virkning.

Endvidere følger det af forslaget til § 15 c, stk. 1, at miljøministeren i særlige tilfælde kan dispensere fra partikelfilterkravet i § 15 b, stk. 1, nr. 1 og 2.

2. Der har ved udarbejdelsen af lovforslaget været taget stilling til forholdet til grundlovens § 73 om ekspropriation. Justitsministeriet har i den forbindelse foretaget en samlet vurdering af elementerne i den ordning for indførelse af partikelfilterkrav, som der lægges op til med lovforslaget.

Vurderingen er foretaget ud fra de kriterier, som efter den almindelige opfattelse i den statsretlige litteratur må anvendes ved vurdering af ekspropriationsretlige spørgsmål, jf. herved bl.a. Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 3, Menneskerettigheder, 3. udg. (2003), side 192 ff., Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udg. ved Peter Germer (1973), side 412, og Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret, 3. udg. ved Ole Espersen (1980), side 666 f. Som momenter, der på den baggrund må tillægges betydning ved vurderingen, kan navnlig peges på indgrebets formål, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret (herunder om det rammer mange eller få personer), indgrebets intensitet, og om indgrebet angår en fremtidig eller en aktuel rettighed.

Det kan nærmere om Justitsministeriets vurdering bl.a. oplyses, at ministeriet på den ene side har lagt vægt på, at indførelse af et krav om montering af partikelfiltre er begrundet i et sagligt hensyn. Der henvises nærmere herom til pkt. 6 om de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser i lovforslagets almindelige bemærkninger.

På den anden side står bl.a. den omstændighed, at der på grund af de økonomiske konsekvenser, som den foreslåede ordning vil kunne have for de berørte vognmænd, efter omstændighederne vil være tale om et intensivt indgreb. Justitsministeriets vurdering heraf er baseret på oplysninger om de økonomiske konsekvenser af kravene om montering af partikelfiltre, som ministeriet har modtaget fra Miljøministeriet.

Det er dog i forhold til vurderingen af intensiteten af indgrebet indgået i Justitsministeriets overvejelser, at der efter den foreslåede § 15 a, stk. 5, skal gå mindst 14 måneder fra offentliggørelsen af kommunalbestyrelsens afgørelse om etablering eller udvidelse af en miljøzone til det tidspunkt, hvor miljøzonen har virkning.

Når Justitsministeriet har lagt vægt på dette element ved den foreslåede ordning, skyldes det, at det forhold, at der vil skulle gå 14 måneder, før partikelfilterkravene får virkning, vil kunne afbøde de økonomiske konsekvenser, som indførelse af en miljøzone vil kunne have for vognmændene. Den foreslåede 14 måneders frist i lovforslagets § 15 a, stk. 5, vil således funge-

re som en overgangsordning, der – således som det også kendes fra anden lovgivning, hvor der er indført skærpede krav til f.eks. erhvervslivet – vil give vognmændene en vis periode til at indrette sig på de nye krav, som vil gælde i en miljøzone.

På den anførte baggrund har Justitsministeriet ud fra en samlet vurdering af indgrebets karakter fundet, at den foreslåede ordning med trin 1 og 2 ikke i almindelighed vil rejse spørgsmål om ekspropriation efter grundlovens § 73, jf. herved de specielle bemærkninger til lovforslagets § 15 c, stk. 1.

Det har dog ikke kunnet udelukkes, at kravene om montering af partikelfilter vil kunne ramme enkelte virksomheder atypisk hårdt, og at kravene om partikelfilter i sådanne tilfælde vil kunne få karakter af et ekspropriativt indgreb mod den pågældende virksomhed.

Det er på den baggrund forudsat i bemærkningerne til bestemmelsen i § 15 c, stk. 1, at der vil skulle meddeles dispensation fra partikelfilterkravene i de særlige tilfælde, hvor opfyldelsen af kravene til kørsel i en miljøzone vil belaste en virksomhed på en sådan måde, at der vil være tale om ekspropriation i henhold til grundlovens § 73.”